

Nowa Siedziba Centralna Salezjanów. Rzym, Sacro Cuore

Dziś pierwotne powołanie domu Sacro Cuore rozpoczyna się na nowo. Tradycja i innowacja nadal charakteryzują przeszłość, teraźniejszość i przyszłość tego tak ważnego dzieła.

Ile razy Ksiądz Bosko pragnął przybyć do Rzymu, aby otworzyć dom salezjański! Już podczas pierwszej podróży w 1858 roku jego celem było zaznaczenie swojej obecności w Wiecznym Mieście poprzez działalność edukacyjną. Przybywał do Rzymu dwadzieścia razy i dopiero podczas ostatniej podróży w 1887 roku udało mu się zrealizować swoje marzenie, otwierając dom *Sacro Cuore* („Najświętszego Serca”) na Castro Pretorio.

Dzieło salezjańskie znajduje się w dzielnicy Eskwilin, powstałej w 1875 roku, po zdobyciu Porta Pia i potrzebie zbudowania przez Sabaudczyków w nowej stolicy ministerstw dla Królestwa Włoch. Dzielnica, zwana również *Umbertino*, charakteryzuje się architekturą piemoncką, a wszystkie ulice noszą nazwy bitew lub wydarzeń związanych z państwem sabaudzkim. W tym miejscu, które przywołuje na myśl Turyn, nie mogło zabraknąć świątyni, która byłaby również parafią, zbudowanej przez Piemontczyka, ks. Jana Bosko. Nazwa kościoła nie została wybrana przez Księdza Bosko, ale była to wola Leona XIII, aby ożywić nabożeństwo do Serca Jezusowego, które jest dziś bardziej aktualne niż kiedykolwiek.

Dziś dom *Sacro Cuore* został całkowicie odnowiony, aby sprostać potrzebom Siedziby Centralnej Salezjanów. Od momentu powstania do dziś dom przeszedł wiele transformacji. Dzieło narodziło się jako parafia i świątynia międzynarodowa dla szerzenia nabożeństwa do Najświętszego Serca, a od samego początku celem zadeklarowanym przez Księdza Bosko było zbudowanie obok internatu, w którym mogłoby przebywać do 500 ubogich chłopców. Ksiądz Rua dokończył dzieło i otworzył warsztaty dla rzemieślników (szkoła rzemiosł i zawodów). W kolejnych latach

otwarto gimnazjum i liceum klasyczne. Przez kilka lat mieściła się tu również siedziba uniwersytetu (Papieskie Ateneum Salezjańskie) oraz dom formacyjny dla salezjanów studiujących na rzymskich uniwersytetach i angażujących się w szkołach i oratoriach (wśród tych studentów był również ksiądz Quadrio). Była to również siedziba inspektorii rzymskiej, a od 2008 roku Okręgu Włoch Środkowych. Od 2017 roku, z powodu przeniesienia z via della Pisana, stała się siedzibą główną salezjanów. W 2022 roku rozpoczęto remont, aby dostosować pomieszczenia do funkcji domu Przełożonego Generalnego. W tym domu żyli lub przebywali: Ksiądz Bosko, ksiądz Rua, kardynał Cagliero (jego mieszkanie znajdowało się na pierwszym piętrze przy via Marsala), Zeffirin Namuncurà, biskup Versiglia, Artemide Zatti, wszyscy Przełożeni Generalni, następcy ks. Bosko, św. Jan Paweł II, św. Teresa z Kalkuty, papież Franciszek. Wśród dyrektorów domu posługiwał biskup Giuseppe Cognata (podczas jego rektoratu, w 1930 roku, umieszczono na dzwonnicy statuetkę Najświętszego Serca).

Dzięki Najświętszemu Sercu charyzmat salezjański rozprzestrzenił się w różnych dzielnicach Rzymu; wszystkie inne dzieła salezjańskie w Rzymie są odgałęzieniem tego domu: *Testaccio*, *Pio XI*, *Borgo Ragazzi don Bosco*, *Don Bosco Cinecittà*, *Gerini*, Uniwersytet Papieski Salezjański.

Skrzyżowanie gościnności

Dwa elementy, określające od samego początku dom *Sacro Cuore*. to:

1) *katolickość*, ponieważ otwarcie domu w Rzymie zawsze oznaczało dla założycieli zakonów bliskość papieża i poszerzenie horyzontów na poziomie uniwersalnym. Podczas pierwszej konferencji dla współpracowników salezjańskich w klasztorze Tor De' Specchi w Rzymie w 1874 roku Ksiądz Bosko stwierdził, że salezjanie rozproszą się po całym świecie, a pomoc w ich dziełach oznacza życie w najbardziej autentycznym duchu katolickim;

2) *troska o ubogą młodzież*: położenie w pobliżu dworca, skrzyżowania przyjazdów i odjazdów, miejsca, w którym zawsze

gromadzili się najubożsi, jest wpisane w historię *Sacro Cuore*. Na początku internat przyjmował ubogich chłopców, aby nauczyć ich zawodu, później oratorium gromadziło chłopców z dzielnicy; po wojnie czyściciele butów (chłopcy, którzy czyścili buty osobom wychodzącym ze stacji) byli przyjmowani i otaczani opieką najpierw w tym domu, a następnie przenieśli się do *Borgo Ragazzi don Bosco*; w połowie lat 80., wraz z pierwszą falą imigracji do Włoch, przyjmowano młodych imigrantów we współpracy z powstającą Caritas; w latach 90. Ośrodek Dzienny przyjmował młodzież alternatywnie do więzienia i uczył ich podstaw czytania i pisania oraz zawodu; od 2009 roku projekt integracji młodych uchodźców i młodych Włochów zaowocował wieloma inicjatywami gościnności i ewangelizacji. Dom *Sacro Cuore* przez około 30 lat był również siedzibą Krajowego Centrum Dzieł Salezjańskich we Włoszech.

Nowy początek

Dziś pierwotne powołanie domu *Sacro Cuore* rozpoczyna się na nowo. Tradycja i innowacja nadal charakteryzują przeszłość, teraźniejszość i przyszłość tego znaczącego dzieła.

Przede wszystkim obecność Przełożonego Generalnego z jego radą oraz współbraci, którzy zajmują się wymiarem światowym Zgromadzenia, wskazuje na kontynuację katolicyzacji. Powołanie do przyjmowania wielu salezjanów, którzy przybywają z całego świata i znajdują w *Sacro Cuore* miejsce, w którym mogą czuć się jak w domu, doświadczać braterstwa, spotykać się z następcą Księdza Bosko. Jednocześnie jest to miejsce, z którego Przełożony Generalny ożywia i zarządza Zgromadzeniem, wyznaczając kierunki, aby być wiernym Księdzu Bosko w dzisiejszych czasach.

Po drugie, obecność znaczącego miejsca salezjańskiego, w którym Ksiądz Bosko napisał list z Rzymu i zrozumiał sens z dziewiątego roku życia. Wewnątrz domu znajdzie się Muzeum Domu Księdza Bosko w Rzymie, które na trzech piętrach opowiada o obecności Świętego w Wiecznym Mieście. Centralne znaczenie edukacji jako „sprawy serca” w jego Systemie Prewencyjnym, relacja z Papieżami, którzy kochali Księdza Bosko i których on

jako pierwszy kochał i służył, *Sacro Cuore* jako miejsce ekspansji charyzmatu na cały świat, trudna droga zatwierdzania Konstytucji, zrozumienie snu o dziewiątego roku życia i jego ostatni oddech wychowawczy w pisaniu listu z Rzymu to elementy tematyczne, które w immersyjnej formie multimedialnej zostaną opowiedziane tym, którzy odwiedzą przestrzeń muzealną.

Po trzecie, nabożeństwo do Najświętszego Serca stanowi centrum charyzmatu. Ksiądz Bosko, jeszcze przed otrzymaniem zaproszenia do budowy Kościoła Najświętszego Serca, skierował młodzież ku temu nabożeństwu. W *Młodzieńcu Zaopatrzonym* znajdują się modlitwy i praktyki pobożnościowe skierowane do Serca Chrystusa. Ale wraz z przyjęciem propozycji Leona XIII staje się prawdziwym apostołem Najświętszego Serca. Nie szczędzi sił, aby zdobyć pieniądze na kościół. Dbłość o najdrobniejsze szczegóły architektoniczne i artystyczne Bazyliki są wyrazem jego myśli i jego nabożeństwo do Najświętszego Serca. Aby wesprzeć budowę kościoła i domu, zakłada **Pobożne Dzieło Najświętszego Serca Jezusowego**, ostatnią z pięciu fundacji założonych przez ks. Bosko w ciągu jego życia wraz z Salezjanami, Córkami Maryi Wspomożycielki, Współpracownikami Salezjańskimi, Stowarzyszeniem Czcicieli Maryi Wspomożycielki. **Zostało ono ustanowione dla wieczystego odprawiania sześciu codziennych Mszy Świętych w Kościele Najświętszego Serca w Rzymie.** Uczestniczą w nim wszyscy zapisani, żywi i zmarli, poprzez modlitwę i dobre uczynki dokonywane przez Salezjanów i młodzież we wszystkich ich domach.

Wizja Kościoła, która wyłania się z założenia Pobożnego Dzieła, to wizja „żywego ciała” złożonego z żywych i zmarłych w komunii między sobą poprzez Ofiarę Jezusa, odnawianą codziennie w celebracji eucharystycznej w służbie najuboższej młodzieży. Pragnieniem Serca Jezusowego jest, aby wszyscy byli jednym (*ut unum sint*), tak jak On i Ojciec. Pobożne Dzieło łączy poprzez modlitwę i ofiary dobroczyńców żywych i zmarłych, Salezjanów z całego świata i młodzież, która żyje w *Sacro Cuore*. Tylko poprzez komunie, która ma swoje źródło w Eucharystii, dobroczyńcy, Salezjanie i młodzież mogą

przyczynić się do budowania Kościoła, do sprawienia, by jaśniał w swoim misyjnym obliczu. Pobożne Dzieło ma również za zadanie promować, szerzyć i pogłębiać nabożeństwo do Najświętszego Serca na całym świecie i odnawiać je zgodnie z duchem czasu i odczuciami Kościoła.

Dworzec centralny dla ewangelizacji

Wreszcie, troska o ubogą młodzież przejawia się w misyjnej woli dotarcia do młodzieży z całego Rzymu poprzez Centrum Młodzieżowe otwarte przy via Marsala, tuż przy wyjściu z dworca Termini, przez który każdego dnia przechodzi około 300 000 osób. Miejsce, które jest domem dla wielu młodych Włochów i obcokrajowców, którzy odwiedzają lub mieszkają w Rzymie i pragną, czasami nieświadomie, Boga. Od zawsze wokół dworca Termini gromadzą się różni ubodzy naznaczeni trudem życia. Kolejne drzwi otwarte przy via Marsala, oprócz drzwi Centrum Młodzieżowego i Bazyliki, wyrażają pragnienie odpowiadania na potrzeby tych osób Sercem Chrystusa, w nich bowiem jaśniej chwała Jego oblicza.

Proroctwo ks. Bosko o domu *Sacro Cuore* z 5 kwietnia 1880 roku towarzyszy i kieruje realizacją tego, co zostało opowiedziane:

Ks. Bosko patrzył daleko. Nasz biskup Giovanni Marengo przypomniał sobie jego tajemnicze słowo, którego czas nie powinien okryć zapomnieniem. W dniu, w którym przyjął tę bardzo kosztowną ofertę, Błogosławiony zapytał go:

– Wiesz, dlaczego przyjęliśmy dom w Rzymie?

– Nie wiem – odpowiedział.

– Słuchaj więc. Przyjęliśmy go, ponieważ kiedy papież będzie tym, kim teraz nie jest i kim powinien być. Umieścimy w naszym domu dworzec centralny do ewangelizacji prowincji rzymskiej. Będzie to dzieło nie mniej ważne niż ewangelizacja Patagonii. Wtedy Salezjanie zostaną poznani i zajaśnieje ich chwała. (MB XIV, 591-592).

Podpisy:

Dom, upragniony i ukochany przez Księdza Bosko, jest teraz bijącym sercem Zgromadzenia

Dziś dom *Sacro Cuore* został całkowicie odnowiony, aby sprostać potrzebom siedziby głównej salezjanów.

Ks. *Francesco Marcoccio*